Redacțiunea Administrațiunea
Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare Nr. 22
Scrisori nefrancate nu se primescă. Manuscripte nu se retrimitu!
Birourile de anunciuri:
Brașovu, piața mare Nr 22
Inserate mai primescă în Viena
Rudolf Mosse Haasenstein & Volger (Otto Maas), Henrich Schalek, Alois Herndl M. Dukes, A. Oppelik, J. Dannenberg; în Budapesta: A. V. Goldberger Anton Mesei Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner
Prețulu inserțiunilorŭ: o seriă garmondu pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LIV.

„Gazeta" ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria
Pe unŭ anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., Pe trei lunĭ 3 fl.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 francĭ, pe șése lunĭ 20 francĭ, pe trei lunĭ 10 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brașovŭ:
la administrațiune, piața mare Nr. 22, etagiulŭ I.: pe unu anŭ 10 fl., pe șese lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl. pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ.
Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte

Nr. 196. Brașovŭ, Joi 5 (17) Septemvre. 1891.

„Era nouă."

II.

Brașovŭ, 4 Septemvre v.

Vĕdurămŭ din articolulŭ lui „Magyar Hirlap" ce l'amŭ reprodusŭ erĭ, că îngrijirea pentru liniștea naționalitățilorŭ, care de unŭ timpŭ încóce pare a fi cuprinsŭ pe guvernamentalii ungurĭ, nu este considerată ca eșită din sînulŭ națiunei maghiare și cumcă „era cea nouă", în care — cum dice numita fóiă — prindŭ putere agitațiunile în contra „națiunei" și a statului, nu este era națiunei maghiare.

Atuncĭ amŭ voi sĕ ne spună d-lŭ Iuliu Horvath dela „Magyar Hirlap", că óre a cui este acéstă eră, décă nu e a acelora, carĭ stăpânescŭ astădĭ totŭ așa de esclusivŭ, ca și mai înainte?

A cuiva trebue sĕ fiă acéstă „eră nouă", décă esistă în adevĕrŭ și, deși nu ni-o spune lămuritŭ „Magyar Hirlap" a cui este, totușĭ ne lasă sĕ înțelegemŭ, că ministrulŭ președinte conte Szapary este acela, care conduce și nutresce pretinsulŭ curentŭ, care a făcutŭ sĕ „isvorescă speranțele" și „a datŭ curagiu agitațiunei."

Cumcă plângerile numitei foi se îndréptă în contra ministrului Szapary, reese dintr'unŭ articulŭ mai nou, subsemnatŭ chiar de Iuliu Horvath. Acesta imputä adecă ministrului președinte în acelŭ articulŭ, că nu este bărbatŭ de statŭ seriosŭ, căci la din contră n'ar fi concesŭ, ca în fața monarchului, la primirea deputațiunilorŭ în Bistriță, sĕ se atingă cestiunea de naționalitate de către metropolitulŭ Miron Romanulŭ; și și mai puținŭ ar fi concesŭ ca acéstă cestiune sĕ se resolveze cu ocasiunea unorŭ manevre militare „décă ar fi încă odată atâtŭ de îndreptățite plângerile naționalitățilorŭ, după cum în faptă nu suntŭ."

Nu-i place lui Iuliu Horvath, că unŭ statŭ independentŭ și o monarchiă puternică au pututŭ admite, ca una din cestiunile cele mai importante interióre, sĕ ajungă a fi resolvată sub presiunea situațiunei esterióre și fiindŭ de față ministrulŭ unui statŭ strĕinŭ (generalulŭ Lahovary). „Acésta", esclamă „M. Hirlap", „este unŭ tristŭ semnŭ, nu alŭ puterii, ci alŭ slăbiciunii și necapacității!"

Este așadéră datŭ pe față de însășĭ fóia maghiară din cestiune, isvorulŭ, din care a eșitŭ pretinsa „eră nouă": *presiunea situațiunei esterióre.*

Stândŭ sub acéstă presiune contele Szapary arŭ vrea sĕ resolveze cestiunea naționalitățilorŭ câtŭ ai bate din pălmĭ și așa ca sĕ nu'lŭ coste nimicŭ, afară póte de câteva dimisionărĭ și numirĭ nouĕ in funcțiunile administrative.

In modulŭ acesta ar fi gata sĕ împace și pe Românĭ, cum crede, că a „împăcatŭ" pe Sașĭ, și sub aceste auspicii vine și romanofagulŭ „Pester Lloyd", și ne îmbiă pe noi Românii cu unŭ *modus vivendi*, punĕndu-ne în perspectivă și nouĕ câțiva fișpanĭ orĭ vicespanĭ, dela carĭ „sĕ sperămŭ că vorŭ mănua legea de naționalitate într'unŭ sensŭ suportabilŭ pentru noi," — bunăóră, cum o mănuéză pentru Sașĭ noulŭ fișpanŭ dela Bistrița, care nu iertà primarului de acolo de a saluta pe Majestatea Sa în limba germană.

Dér ministrulŭ Szapary și este unŭ omŭ, căruia nu-i place sĕ stea pe locŭ și sĕ trăgăneze multă vreme resolvarea cestiunilorŭ celor mai importante. L'amŭ vĕdutŭ cum a sciutŭ sĕ resolveze în grabă și cestiunea reformei administrative. de ce sĕ nu pótă resolva totŭ așa de iute și de bine și cestiunea naționalitățilorŭ?

Cei ce mai află câte ceva din secretele guvernanțilorŭ, spunŭ, că textulŭ vorbirei, cu care metropolitulŭ Miron Romanulŭ a salutatŭ pe Monarchulŭ la Bistriță, a trebuitŭ sĕ fiă schimbatŭ la cererea ministrului Szapary.

Astfelŭ s'a făcutŭ póte ca sĕ fiă accentuatŭ în vorbirea metropolitului Miron „legalulŭ organism de statŭ", care și-a aflatŭ apoi rĕsunetulŭ în rĕspunsulŭ prea înaltŭ pregătitŭ de d-lŭ Szapary.

Metropolitulu Miron atinse numai córda cestiunei de resolvatŭ, ér contele Szapary se și grăbi a o resolva dicĕndŭ, că bastionulŭ celŭ mai tare alŭ religiunei și alŭ naționalității române este „organismul legal al statului" și îndemnând pe archiereu sĕ cultiveze „pacea între naționalitățĭ." Étă așa s'a resolvatŭ grava cestiune în „era nouă" pentru ca sĕ pótă începe din nou fără întârdiare „era națiunei maghiare!" —

Dămŭ locŭ următórei scrisori, ce ne-o adreséză d-lŭ *V. Babeșŭ* și care atinge cestiunĭ de mare importanță, la carĭ vomŭ trebui sĕ revenimŭ mai pe largŭ:

Budapesta 1/13 Sept. 1891.

D-sale d-lui ***Dr. Aur. Mureșianu,*** *directorŭ alŭ „Gazetei Transilvaniei"*,

în Brașovŭ.

Prea stimatulŭ meu,

Incă în Sibiiu aflându-mĕ, pe timpulŭ adunărei comitetului nostru naționalŭ-centralŭ de la 30 și 31 Augustŭ a. c. precum și optŭ dile după aceea, în calitatea mea de prim-președinte alŭ acestui comitetŭ reflectatŭ am fostŭ din mai multe părțĭ asupra unorŭ împrejurărĭ de importanță pentru partidulŭ nostru naționalŭ și m'am angajatŭ a le petrece cu atențiune, studiându-le cu totŭ dinadinsulŭ, pentru de a le marca în publicŭ câtŭ mai curĕndŭ, spre orientarea partidului.

Pentru scopulŭ acestei marcărĭ în publicŭ — credŭ timpulŭ sositŭ, ér fóia D-Tale, probata nóstră „Gazetă" — celŭ mai potrivitŭ organŭ de publicitate. Contândŭ deci la bunăvoința D-tale, vinŭ a te ruga, sĕ facĭ locŭ în colónele aceleia următórelorŭ observațiunĭ, carĭ le recomandŭ atențiunei publice.

Prima împrejurare, la care reflectatŭ am fostŭ, se rĕpórta la eventualitatea, resp. întrebarea: Óre s'ar mai puté moralicesce tolera, și ar mai puté fi politicesce permisŭ, ca acelŭ omŭ și acelŭ organŭ, carele nicĭ acum după cele mai competente și seriose lămurirĭ asupra ne'nțelegerilorŭ, faimelorŭ și atacurilorŭ sistematicŭ propagate în contra comitetului nostru, specialŭ la adresa președintelui sĕu, nu ar înceta cu suspiționările, ci în locŭ ca asupra aparințelorŭ ce bănuibile i-s'ar păré — sĕ cerce esplicațiunile necesarĭ particularminte, acolo unde se cuvine, și în locŭ ca pe cei nedumerițĭ din publicŭ sĕ-i dumerescă asupra cestiunilorŭ regulate în comitetulŭ nostru prin totalitatea séu maioritatea voturilorŭ — ar continua cu agitarea și înveninarea spiritelorŭ, acelŭ omŭ și resp. jurnalŭ — sĕ mai fiă consideratŭ de organŭ alŭ partidului naționalŭ?

La acéstă întrebare, care esperiințele dilnice mi-o facŭ actuală, nu potŭ rĕspunde decâtŭ în regula generală, care sună: *de membru și organŭ alŭ unui partidŭ póte sĕ fiă consideratŭ numai acela, care în publicŭ, prin cuvĕntŭ și faptă lucră în strictă armoniă cu partidulŭ resp. cu organulŭ representativŭ și esecutivŭ alŭ aceluia.* Haiducismulŭ medievalŭ nu póte sĕ aibă locŭ în lupta regulată, legală a partidului modernŭ.

Conformŭ acestei regule generale raționale, eu astfelŭ de haiducismŭ cu mână liberă, care denotă anarchia și duce la disoluțiune, pentru a mea parte, nu potŭ decâtŭ sĕ-lŭ condamnŭ, și pentru d'alŭ paralisa, nu potŭ decâtŭ sĕ-lŭ *desconsiderŭ.*

A doua reflecsiune se rĕpórtă la rĕtăcirea unorŭ foi d'ale domnilorŭ dela putere, carĭ dândŭ o interpretare fórte greșită conflictelorŭ nóstre intestine și profitândŭ de modulŭ cum acelea au fostŭ judecate și condamnate prin con-

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS."

(12)

PILLONE.

Novelă, de G. Bergsoë, tradusă de Ucu Paolo.

„In Amalfi cetise totŭ, ceea ce avea bĕtrânulŭ librarŭ: istoriile sfințilorŭ, romane, istorii de martirĭ și fapte rĕsboinice, cântece poporale și poveștĭ — tóte trecură prin creerii sĕi, ca și tablourile fantastice ale unei laterne magice. Acum veni rĕndulŭ la Tasso, Petrarca, Dante, și Metastasio — era o lume de lumină și de umbră, de fapte marĭ și tablourĭ fantastice. Cum se bucura elŭ, findcă învĕțase sĕ cetéscă și cum se jeluia, când vedea, că pentru mii de ómenĭ, opurile acestorŭ scriitorĭ erau mórte.

„Incă pe lângă studiile acestea, nu negligă nicĭ pe acelea, care trebuiau sĕ-i aducă onóre și putere. După ce se linistea sgomotulŭ dilei și comptuarele erau închise, studia drepturile cu unŭ zelŭ și cu o răbdare, așa încâtŭ în curĕndŭ întrecŭ pe colegii sei. Dér în curĕndŭ 'i se făcŭ scârbă de paragrafii și articolele legilorŭ, pe lângă aceea în praxa advocatului de multe-orĭ fŭ martorŭ alŭ multorŭ apucăturĭ viclene, alŭ multorŭ argumente false, prin carĭ de multe-orĭ se întuneca dreptatea cu totul.

Acésta 'i se părŭ lui o luptă cu arme otrăvite, ca o luptă în care nu se atacă inimiculŭ în câmpŭ deschisŭ, ci în locurĭ întunecóse pline de vase, și din comptoarele întunecate privea cu dorŭ uniformele strălucite ale oficerilorŭ, carĭ în fruntea batalióнelor mergeau la palatulŭ regescŭ.

„Fiindu-i scârbă de apucăturile advocațilorŭ, își ocupa spiritulŭ cu altceva. Elŭ desemna, cânta, ba demulte-orĭ pășì în fața cameradilorŭ sĕi ca actorŭ și improvisatorŭ. Dér acestea lucrurĭ erau pentru elŭ numai de trecere de vreme, căcĭ nu puteau sĕ-i satisfacă spiritulŭ sĕu ardĕtorŭ. Elŭ visa totŭ lucrurĭ romantice — visa sĕ domnéscă, chiar și peste câțiva soldațĭ, sĕ îndeplinéscă fapte mărețe, sĕ se facă generalŭ, sĕ devină comandantŭ în San-Elmo — aceste lucrurĭ îĭ preocupau spiritulŭ diua și nóptea. Insĕ cum sĕ-șĭ ajungă scopulŭ? Era numai fiiulŭ unui păstorŭ și banditŭ. Voit'ar fi cine-va sĕ servéscă lângă dênsulŭ?

Pe lângă visurile acestea ambițióse, carĭ demulte-orĭ îĭ răpeau liniștea, îlŭ mai predomnea câte-odată o disposițiune melancolică, care-lŭ făcea móle ca pe unŭ copilŭ. Nicĭ-odată nu uità figura delicată, care jucase în curtea închisórei la sunetulŭ fluerului seu. Acum trebuia sĕ fiă mare, frumósă, ca imaginea, care 'i se arătase în visŭ. De câte-orĭ nu cugetase la ea, când ședea de sentinelă, nóptea pe băncile contrabandistilor. Cum s'ar minuna ea, décă l'ar vedea așa de schimbatŭ. Ișĭ aduse aminte cu durere de momentulŭ acela, în care o vĕduse; căcĭ elŭ simția în adĕnculŭ inimei sale, că numai ea putea deveni regina inimei sale. Dér cum și sub ce împrejurărĭ va puté elŭ se o revadă? Din diua, în care venise la Neapole, cutreerase tóte stradele ca sĕ-i dea de urmă. Ba cercetase chiar și fortăréța San-Elmo, unde cursese primulŭ sânge vĕrsatŭ de mâna sa. Bĕtrânulŭ temnicerŭ murise, și despre fiica sa „frumósa Filomela" nu se scia altceva, decâtŭ că s'a dusŭ la nișce rude în munțĭ. Elŭ cercetă și mai departe și află, că se întorsese la Neapole — nimenea însă nu scia unde este.

„Era într'o séră de carnevalŭ. Strada Toledo fusese tótă diua împopulată de măscĭ vesele, carĭ se grupau împrejurulŭ teatrului Carlo, unde era sĕ fiă unŭ splendidŭ balŭ mascatŭ, ultimulŭ în carnevalulŭ acesta. Teatrulŭ era splendidŭ iluminatŭ, afară pe piéță bâjbăia mulțimea, prin care se vedea Pillone ca conducĕtorulŭ unei cete de măscĭ, carĭ aveau de gândŭ sĕ petrécă până diminéța ultima nópte de carnevalŭ. In teatru era întrunitŭ totŭ ce poseda Neapolulŭ în frumsețe și splendóre, și printre mascele acestea strălucite se strecurà Pillone singurŭ despărțitŭ de amicii sĕi și chinuitŭ de gândulŭ sĕu celŭ vechiu: de a domni de a fi renumitŭ și apoi sĕ încoroneze pe regina inimei sale, décă o va găsi, ca învingătorŭ.

„„Atuncĭ îlŭ bătŭ confidențialŭ pe umerĭ o mască și-i arătà unŭ colțŭ, unde o fântână săritóre și nisce portocalĭ oferiau o umbră plăcută cu foile lorŭ cele verdĭ, și apoi dispărŭ cu unŭ rîsŭ batjocuritorŭ.

„„Pillone merse mai aprópe și se uità prin verdéță. La o masă, bogatŭ garnisită, ședeau douĕ persóne: una era

clusele comitetului nostru, deducŭ din acestea — cea mai eclatantă și plausibilă desavuare și chiar desminţire a Memoriului studenţilorŭ universitarĭ din România și a tuturorŭ gravaminelorŭ nóstre, câte în timpulŭ mai din urmă se scóseră la lumină prin colónele foilorŭ naţionale de peste Carpaţĭ.

Nu-i vorbă, se potrivescŭ de minune cu interesele și dorinţele contrarilorŭ noștri — acele agitaţiunĭ, faime și conflicte, ce în modŭ precâtŭ de necompetentŭ, încă și mai necuviinciosŭ se scóseră la ivélă prin câte-va foi din Bucurescĭ; dér tocmai d'aceea noi, cei-ce formămŭ și representămŭ marea maioritate a comitetului și partidului nostru, datorĭ suntemŭ a esplica retăcirea și a spune respicatŭ adevĕrulŭ.

Nu pregetŭ decĭ a adeveri, că nimicŭ nu era, nu putè sĕ fiă mai străinŭ comitetulŭ nostru, ca voinţa și tendinţa d'a condamna și desavua prin conclusele sale Memoriulŭ Universitarilorŭ de peste Carpaţĭ și manifestaţiunile binevoitóre ale presei române mature și solide de dincolo.

Altulŭ cu totulŭ este înţelesulŭ politicŭ, este chiar celŭ naturalŭ alŭ acelorŭ concluse, resp. enunciaţiunĭ.

Memoriulŭ studenţilorŭ, conceputŭ și publicatŭ fără de vr'o conlucrare a nóstră, îșĭ are partea sa cea bună, care stă mai pre-susŭ de orĭ-ce critică a nóstră. Er décă este totușĭ ceva în acelŭ fórte memorabilŭ actŭ, ceea ce mulţĭ dintre ai noștri de dincóce ar fi doritŭ sĕ fiă altfelŭ, este tocmai că — s'a compusŭ *„de nobis sine nobis“*, substituitŭ fiindŭ alŭ nostru consiliu și votŭ prin influinţa unora dintre emigraţii noștri, ómenĭ puţinŭ maturĭ, în istoria luptelorŭ nóstre precumŭ și în cunsciinţa împrejurărilorŭ nóstre puţinŭ vĕrsaţĭ, de altă parte prin injuriile suferite aicĭ la noi din partea nefericitului șovinismŭ maghiarŭ iritaţii și preocupaţĭ, pe carĭ noi tocmai din aceste consideraţiunĭ îi ţinemŭ de nechiămaţĭ și necalificaţĭ d'a ne representa acolo și a ne regula aicĭ acasă la noi.

Totŭ acestorŭ fraţĭ nechiămaţĭ și necalificaţĭ, cu atâtŭ însĕ mai închipuiţĭ și și pretensivĭ ai noștri, a trebuitŭ sĕ atribuimŭ și pĕcatulŭ agitaţiunilorŭ înscenate prin foile de dincolo, după-ce vĕdurămŭ, cum acei membri din comitetulŭ nostru, asupra cărora căduse bănuiéla de autorĭ, cu mânĭ cu picióre respingŭ acéstă bănuiélă, declină dela sine orĭ-ce consimţire și conlucrare cu agitatorii și resp. cu înscenatorii scandalului, la care de altmintrelea, în parantese fiindŭ disŭ, nicĭ unŭ bărbatŭ naţionalŭ solidŭ și maturŭ, ba nicĭ unŭ omŭ de bine de dincolo nu a avutŭ nicĭ cea mai mică parte, precum nicĭ n'a figuratŭ vre-unulŭ cu numele sĕu prin totŭ decursulŭ miserabilei campanii.

Adevĕrulŭ decĭ nenegabilŭ și nemistificabilŭ e, că noi *luptătorii naţionalĭ de dincócĭ* nu recunóscemŭ în lupta nóstră *votulŭ și influinţa* celor-ce după etatea, cultura, posiţiunea și trecutulŭ lorŭ — nu potŭ sĕ aibe votŭ competentŭ și influinţă decisivă în causele nóstre.

Fraţii de dincolo, toţĭ câţĭ — fără preocupaţiunĭ, au priceperea causei nóstre și a împrejurărilorŭ nóstre, specialŭ cei din fruntea ţĕrii și a afacerilorŭ, pururea păn' acuma cu scrupulositate au evitatŭ d'a se ingera și d'a ne influinţa în ale nóstre interne. Chiar cu ocasiunea acelei nefericite întâlnirĭ de Vinerĭ séra în 17/29 Maiu la d-lŭ *Barbu*, cei trei bărbaţĭ maturĭ și solidĭ, carĭ erau faţă și au observatŭ netrebniculŭ complotŭ, au rĕspinsŭ și condamnatŭ cu desĕvârșire încercările copilandrilorŭ veniţĭ nechiămaţĭ, pentru a impune președintelui comitetului nostru votulŭ lorŭ, ceea ce nesuccedêndŭ, unŭ sclintitŭ la creerĭ a scornitŭ basma, ér ceilalţĭ au propagatŭ ticăloșia, că l'ar fi „esecutatŭ,“ pe când în faptă dênșii și-au esecutatŭ și păpatŭ tótă omenia și buna cuviinţă.

Intr'o proximă clarificaţiune mĕ voiu ocupa de a *treia* problemă ce mi-s'a datŭ de-a face cercetărĭ asupra originei, naturei și scopului agitaţiunilorŭ înscenate la Bucurescĭ și continuate până astădĭ.

V. Babeș.

CRONICA POLITICĂ.

— 4 (16) Septemvrie.

— In esposiţiunea dela Agram s'a întêmplatŭ alaltaerĭ demonstraţinĭ filofrancese și filoruse. Cavalerulŭ *Sauvaire*, consululŭ francesŭ în Fiume, a visitatŭ esposiţiunea dela Agramŭ. Consululŭ a fostŭ recunoscutŭ. Indată începură musicanţii se cânte marseillaisa, publiculŭ aclamă imnulŭ, damele și domnii din prejurŭ strigau: *„Vive la France! Vive les amis des nos fréres les Russes!“* Consululŭ îșĭ avêntă pălăria în aerŭ, rĕspundêndŭ: *„Vive la Croatie!“* și *„Zivila Hrvatska!“* Apoi strânse mâna celorŭ dimprejurŭ, dicêndŭ, că salutarea acésta l'a mișcatŭ adêncŭ. Consululŭ observà mai departe, că e încântatŭ de orașulŭ Agramŭ și apoi adause: „Voi sunteţĭ o naţiune mărétă și plăcută, care lucrândŭ pe tĕrêmulŭ artei și alŭ sciinţei, aţĭ progresatŭ. *„Zivila Hrvatska“*. Când consululŭ se depărtà isbucni mulţimea în strigăte prelungite de *„Vive la France.“*

— Asupra **manevrelorŭ din Elveţia**, scirile sosite ne spunŭ, că departamentulŭ militarŭ federalŭ a oferitŭ la 7 Septemvre st. n. la Winterthür, unŭ banchetŭ tuturorŭ oficerilorŭ străinĭ, carĭ au asistatŭ la manevrele armatei Elveţiene. După o alocuţiune din partea consilierului federalŭ Hauser, care a declaratŭ, că Elveţia. orĭ-carĭ ar fi evenimentele ce se pregătescŭ, este decisă sĕ apere cu totŭ sângele liberile sale instituţiunĭ, în urma câtor-va cuvinte rostite de d-lŭ generalŭ românŭ *Budișteanu*, celŭ mai mare în gradŭ din toţĭ oficerii străinĭ, carĭ erau de faţă, colonelulŭ divisionarŭ Cerisol, directorulŭ manevrelorŭ și fostŭ Președinte alŭ Confederaţiunei, a ridicatŭ unŭ toastŭ fórte însemnatŭ în sănătatea oficerilorŭ armatelorŭ vecine și prietine, carĭ „ne facŭ cinstea a lua parte la munca nóstră“. „Cu intenţiă, adaogă elŭ, vorbescŭ de armate amice; suntemŭ în timpŭ de pace, și, mulţumită acestei păcĭ, ne putemŭ așeza cu toţii la acéstă masă. Totușĭ, va veni o di în care rĕsboiulŭ va fi deslănţuitŭ, și în care cei ce suntŭ astădĭ aicĭ se vorŭ privi cu totulŭ altfelŭ, unii spre a se nimici cu desăvârșire, ceilalţĭ, pentru a-șĭ apăra ţara cu orĭ-ce preţŭ și până la cea din urmă picătură de sânge. Care va fi acea di? Numai Dumnedeu singurŭ o sciă; însĕ, în rĕsboiu precum și în pace, este o legătură sfântă, care ne unesce pe toţĭ, și care nu se va rupe nicĭodată: este sentimentulŭ datoriei și alŭ fidelităţei pentru drapelŭ. Drapelulŭ póte fi deosebitŭ, însĕ onórea de a muri este aceiașĭ. Rogŭ pe oficerii armatei elveţiane sĕ bea cu mine în sănătatea personală a oficerilorŭ celorlalte armate, pe carĭ avemŭ cinstea de ai vedé în mijloculŭ nostru. Fiă ca sórta rĕsboiului sĕ le fiă cu ajutorŭ; sĕ trăiască!“

— Se anunţă din Constantinopolŭ „Corespondenţei Politice“, că după ultimulŭ Selamlik **sultanulŭ** a primit în audienţă la Yildiz-Kioșk pe ministrulŭ bulgarŭ G r e c o ff; primirea a fostŭ din cele mai lingușitóre; Sultanulŭ a făcutŭ cadou d-lui Grecoff o tabacheră minunată. — Scopulŭ sosirei ministrului bulgarŭ la Constantinopolŭ este de a cere numirea unui representantŭ otomanŭ la Sofia de unŭ gradŭ mare.—Succesulŭ acestui demersŭ a întârdiatŭ din causa schimbării ministeriale.

— „Agenţia Havas“ din Parisŭ primesce următórea telegramă din Constantinopole cu data de 14 Septemvrie n. c.: Ambasadorulŭ **francesŭ** și celŭ **rusescŭ**, primiră erĭ séra depeșĭ dela consulii lorŭ din M e t e l i n, în care se anunţă, că erĭ nisce corăbii cuirasate e n g l e s e au ocupatŭ insula Sigri, au debarcatŭ tunurĭ și trupe, ér ţĕrmulŭ l'au încunjuratŭ cu torpile.

SCIRILE DILEI.

— 4 (16) Septemvre.

Reflexiunĭ privitóre la adunarea din Mediașŭ. Ni-se scrie: „S'au străcuratŭ prin unele diare nisce comentărĭ necorecte cu ocasiunea descrierei adunărei generale a Reuniunei femeilorŭ române din Mediașŭ și jurŭ, care s'a ţinutŭ la 17 (29) Iunie c. în Mediașŭ, de-odată cu adunarea generală a despărţemêntului alŭ XXIX alŭ Asociaţiunei transilvane. Anume vorbindu-se despre frumosul avênt, ce l'a luatŭ acéstă Reuniune, alăturĭ cu dlŭ *Dionisiu Romanŭ*, cand. de adv., carele a funcţionat ca președinte alŭ Reuniunei; îmĭ ţinŭ de datorinţă a aminti și pe d-l protopop din Mediașŭ, *Ioanŭ Moldovanŭ*, carele dela începutulŭ anului 1887, de când a întratŭ în consiliulŭ de cincĭ și a primitŭ sarcina de controlorŭ, a lucrat mână în mână cu presidiulŭ și din acelŭ moment a și luatŭ Reuniunea unŭ avênt pe care décă l'ar fi avutŭ dela începutŭ, astădĭ nu ni-ar lipsì capitalulŭ de 10.000 fl., prevĕdutŭ în statute pentru înfiinţarea școlei de fetiţe în Mediașŭ. Cu recunoscinţă trebue se amintescŭ și ordinea frumósă și tactica, cu care d-lŭ protopopŭ Moldovanŭ a condusŭ adunarea despărţĕmêntului Asociaţiunei. Bine a vorbitŭ cu asta ocasiune d-lŭ preotŭ Popescu, d-lŭ Dionisiu Romanŭ despre testamentŭ și donaţiune, ér disertaţiunea dlui protopopŭ Moldovanŭ, — care a avutŭ ca motto: „femeia inteligentă creéză moravurĭ, moravurile înalţă pe unŭ poporŭ, ér celŭ ce despreţuesce femeia, ucide naţiunea“, — a fostŭ fórte desŭ aplaudată. Acestea suntŭ reflexiunile, ce mi-am ţinutŭ de datorinţă a-le face, căcĭ după a mea părere, e o mare greșélă a amintì meritele unora, ér ale altora a-le retăcé“. — *Unŭ membru.*

***

Jubileulŭ regimentului nr. 37. Amŭ amintitŭ, că Marţia trecută, în 8 Septembrie n. c. regimentulŭ de infanteriă „archiducele Iosifŭ nr. 37,“ în care se află tinerĭ din comitatulŭ Bihariei, și-a serbatŭ în Oradea-mare jubileulŭ de 150 de anĭ alŭ înfiinţării sale.

Cu privire la decursulŭ acestei sĕrbărĭ, „Familia“ dă următórele amĕnunte: Colonelulŭ Wolff, sub stégulŭ regimentului, a adresatŭ oficerilorŭ și feciorilorŭ o cuvêntare ocasională în limba germană, care fù interpretată unguresce de căpitanulŭ Keller, ér d-lŭ căpitanŭ Humiţa o spuse românesce.

După sfêrșitulŭ serviciului divinŭ, archiducele Iosifŭ, actualulŭ proprietarŭ alŭ regimentului, i-a adresatŭ o cuvêntare *în limba maghiară*. Apoi a premiatŭ feciorii distinșĭ, *printre carĭ și pe câţĭva Românĭ*. La 5 óre p. m. urmà serbarea feciorilorŭ în șanţurile cetăţii, asistândŭ

---

unŭ bărbatŭ tînĕrŭ, îmbrăcatŭ în costumulŭ strălucitŭ alŭ nobililorŭ. Elŭ se rădima a lene pe unŭ divanŭ, și gusta dintr'unŭ paharŭ șampaniă spumegătóre. Lângă elŭ ședea o fată tênĕră, îmbrăcată cu o rochiă de mătasă albastră ca cerulŭ, ér pe umerĭ avea unŭ voalŭ împodobitŭ cu petrii scumpe. Pe peptŭ avea o broșă de aurŭ, ea îșĭ luase masca josŭ, ér în pĕrulŭ ei auriu-roșieticŭ se afla unŭ trandafirŭ roșu, prinsŭ cu o agropă de dinainte.

„„Clătinându-se, Pillone făcù unŭ pasŭ și dede ramurile la o parte. Nu mai era nicĭ o îndoiélă — așa trebuiau sĕ se revadă! Unŭ risipitorŭ bogatŭ, unŭ fiu desfrênatŭ alŭ unui putericŭ aristocratŭ, sta lângă ea. Pillone simţì, că-i îngheţă inima, însĕ curêndŭ se aprinse într'o văpaie mistuitóre, și elŭ se întórse acasă, îșĭ luà unŭ pumnalŭ și apoi se întórse érășĭ în balŭ, unde spumega șampania.

„„Douĕ óre după aceea se opri o trăsură frumósă la scara teatrului. Nobilulŭ veneţianŭ și însoţitórea sa se urcau în ea și trăsura luà drumulŭ spre Giardino în trapătulŭ celŭ mare alŭ cailorŭ, fără ca sĕ bage cineva de sémă, că unŭ domino albŭ ședea ca servitorŭ în dosulŭ trăsurei. Ajunseră la pórta palatului. Servitorulŭ sărì iute josŭ, se puse lângă ușa trăsurei, pe care o deschise repede. Tînĕrulŭ se dede josŭ mai întâi, unŭ pumnalŭ sclipì ca fulgerulŭ și tênĕrulŭ înotà în sângele sĕu.

„„Servitorulŭ sărì iute pe capră, aruncà pe visitiu josŭ, apucà frênele în mână și după câteva minute trĕsura dispărù pe drumulŭ către Posilippo.

„„In diua următóre nu se vorbea altceva în Neapolo, decâtŭ despre asasinatulŭ sĕvêrșitŭ asupra persónei tînĕrului principe Cesarini. Din diua acésta fù unŭ locŭ vacantŭ în comptoarulŭ advocatului Capparelli și de atuncĭ devenì Pillone, aceea ce este acum: Regele contrabandiștilorŭ și stăpânitorulŭ munţilorŭ““.

„Bĕtrânulŭ păstorŭ se opri, se ridicà în tótă înălţimea sa și uitându-se la mine cu o privire pĕtrundĕtóre, îmĭ adresà repede următórea întrebare:

— „„Mĕ cunoscĭ?““

— „„Pillone!“ strigai surprinsŭ și făcui unŭ pasŭ înapoi.

— „„Intr'adevĕrŭ“, dise elŭ surîdêndŭ și cu o mișcare îșĭ smulse barba cea albă. „„Ai fi bunŭ sĕ fi angajatŭ la poliţiă din Neapole, fiind-că nicĭ nu ai pututŭ sĕ vedĭ, că pĕrulŭ meu e lână și barba e făcută din lâna caprelorŭ mele. Uită-te jurŭ împrejurŭ. Unde credĭ, că ne aflămŭ?““

„Mĕ uitaiu împrejurŭ. Nu mai vĕdusemŭ o priveliște mai încântătóre ca acésta. Stâncĭ înalte erau împrejurulŭ nostru. Isvóre limpedĭ curgeau murmurândŭ printre frundișulŭ verde. Afundăturile și brazdele unui părete de stâncă corĕspundeau pe deplinŭ ridicăturilorŭ păretelui de stânca de vis avis, peste totŭ loculŭ era muntele crepatŭ și desfăcutŭ în văgăunĭ, printre carĭ de abia se mai putea strecura unŭ omŭ. Dela prima privire se vedea, că unŭ putericŭ cutremurŭ de pămêntŭ în timpurile vechĭ a despărţitŭ stâncile una de alta, și mĕ cuprinse o tainică frică, gândindu-mĕ la aceea, că stâncile puteau sĕ se împreune érășĭ și sĕ ne îngrópe pentru totdéuna. Acum înţeleseiu eu, de ce Italia e imposibilŭ sĕ se ridice siguranţa publică și sĕ se aplice legile în vigóre. Aicĭ erau crepăturĭ și văgăunĭ în tóte părţile și în ambiturile acestea de sobolŭ nu putea sĕ facă nimicŭ nicĭ chiar celŭ mai curagiosŭ soldatŭ — câţĭva pușcașĭ aședaţĭ pe înălţime, erau în deajunsŭ, sĕ apere acestŭ Termopile modernŭ...

„Pillone observà cu o vĕdită satisfacţiune surprinderea, care se putea cetì pe faţa mea.

— „„Acum eștĭ prisonerulŭ meu““, dise elŭ, și-mĭ puse mâna pe umĕrŭ. „„Ce poţĭ sĕ-mĭ dai ca banĭ de rĕscumpĕrare?““

— „Eu rĕspunseiu confusŭ, că sunt sĕracŭ și că n'am nimicŭ mai însemnatŭ la mine.

— „„Ce credĭ, că cerŭ banĭ““, dise elŭ cu o privire mândră și lăsà mâna în josŭ. „„Ca și când n'așĭ sci, că eștĭ artistŭ! Nu mai mântuitŭ odată de dușmanii mei, ér altădată nu mĭ-ai scăpatŭ viéţa? Banĭ! Ce sĕ faca Pillone cu punga unui sĕrmanŭ artistŭ? Décă ai fi rĕspunsŭ, că îmĭ oferĭ amiciţiă, acésta ar fi fostŭ o ideiă frumósă și mai multŭ preţuită de Pillone, care nicĭ-odată nu a luatŭ unŭ banŭ dela unŭ omŭ, care nu trăia în îmbelșugare.

— „„Décă potŭ sĕ te servescŭ cu altceva, atuncĭ o voiu face acésta cu plăcere““, rĕspunseiu eu. „„D-ta prin

totŭ orașulŭ. „*Bătuta*“, jucată de 12 soldațĭ, în frumóse și curățele costume naționale, la brêu cu tricolorulŭ națională și în capŭ cu căciula lui Mihaiu și péna de curcanŭ, a stêrnitŭ aplausele generale, pentru care felicitămŭ din tótă inima pe d-lŭ locotenentŭ *Dimitrie Bardoși*, care a condusŭ instruirea feciorilorŭ. Tóte naționalitățile monarchiei au fostŭ representate prin diverse grupe. Cu voda Țiganilorŭ archiducele a vorbitŭ țigănesce.

***

Vigyáz! Diarulŭ „Bistritzer Ztg.“ anunță următórele: Pe tablele pentru numirea comunelorŭ comitatense și a representanțelorŭ lorŭ, din incidentulŭ primirei Majestățeĭ Sale în Bistriță, în urma ordinului fișpanului, numirile germane și românescĭ ale comunelorŭ au fostŭ lipite cu hârtiă!—Numai atâtŭ lipsia, că désupra tablelorŭ sĕ mai fiă lipită și inscripțiunea cu litere gróse „Vigyáz“, ca pe liniile căilorŭ ferate, pentru ca sĕ se atragă atențiunea monarchului asupra inscripțiunei unguresci! Ordinulŭ acesta, care a avutŭ de scopŭ a ascunde înaintea monarchului faptulŭ, cumcă se află într'unŭ ținutŭ locuitŭ de Românĭ și Sașĭ, ne revócă în memoriă călĕtoria împĕrătesei Rusiei Catarina II la Crimeea, când guvernatorulŭ acestei țĕrĭ, Potemkin, a dat ordin ca sĕ se decoreze splendid comunele, prin carĭ avea sĕ trécă împĕrătésa, pentru ca acésta sĕ nu védă starea miserabilă, la care îi adusese pașaliculŭ favoritului ei Potemkin.

***

Majestatea Sa la Galgoțŭ, după cum 'i se raportéză lui „Egyetértés“, a vorbitŭ cu toțĭ Ungurii unguresce, afară de ministrulŭ-președinte unguresculŭ, cu care la gară a vorbitŭ nemțesce. Dér ce folosŭ — esclamă corespondentul ungur — „căcĭ *ținutulŭ Galgoțului totŭ nu e unguresculŭ!*“ — Asta-i asta.

***

Congresulŭ studenților universitarĭ românĭ se va deschide mâne, în 5 Septemvrie v. la Giurgiu.

***

Demonstrațiunĭ antigermane. Din incidentulŭ representațiunei operei germane „Lohengrin“ în Paris, s'au întêmplatŭ marĭ demonstrațiunĭ înaintea palatului operei. Deputatulŭ boulangistŭ Bodeau apărŭ cu 400 de ómenĭ, ce cântau marseillaisa și strigau: „Josŭ cu Germania!“ „Josŭ cu Wagner!“ Poliția a arestatŭ peste 30 de persóne. Mai mulțĭ boulangistĭ în frunte cu deputatulŭ Laur, plănuescŭ pentru Dumineca viitóre unŭ meetingŭ, în care vorŭ protesta în contra representațiunei operei „Lohengrin“.

***

Funcționarŭ ungurŭ în închisóre românéscă. Inainte cu câteva dile a fost arestat la gara Predealŭ un funcționar ungur de cătră gendarmii românĭ. „Egyetértés“ descrie acestŭ casŭ astfelŭ: „In restaurațiunea gărei Predealŭ se născù o bătaiă între mai mulțĭ funcționarĭ românĭ dela calea ferată, în care unulŭ dintre ei, silitŭ fiindŭ, rănì greu cu unŭ cuțitŭ pe unulŭ dintre colegii sei. Solgăbirĕulŭ unguresculŭ *S. Neurihrer* fù de față la acésta bătaiă. Tribunalulŭ românŭ din Ploescĭ făcù cercetare și-lŭ invità și pe solgăbirĕulŭ ca martorŭ, acesta însĕ ca cetățénŭ ungarŭ nu urmà invitărei unui tribunalŭ străinŭ, ci cerù, ca elŭ sĕ fiă ascultatŭ de unŭ tribunalŭ unguresculŭ. Acum câteva dile sosì în gară unŭ funcționarŭ românŭ dimpreună cu 6 gendarmĭ, care arestà pe Neurihrer, ce se afla pe peronulŭ gărei, și-lŭ duseră la Ploescĭ, unde și astădĭ se află închisŭ. Casulŭ s'a anunțatŭ ministrului de justiția“.

***

Inscrierile la universitatea din Budapesta s'au terminatŭ Sâmbăta trecuta, totușĭ se mai potŭ face inscrierĭ ulteriore. Până acum s'au înscrisŭ mai multŭ de 2800 de ascultătorĭ. Cursurile la tóte patru facultățile s'au începutŭ astădĭ în 16 Septemvre n. c.

***

Imormêntarea lui Grévy s'a făcutŭ alaltăerĭ cu mare pompă în Mont-sous-Vaudrey. Sicriulŭ fu ridicatŭ pe carulŭ funebru între salve de tunurĭ. O mulțime de ómenĭ a luatŭ parte. Generalulŭ Brugere, care representà pe președintele Carnot, pășia imediatŭ în urma carului. Ministrulŭ președinte a ținutŭ unŭ discursŭ funebru, în care amintì meritele, ce și le-a câștigatŭ Grévy pentru întărirea republicei.

***

Explosiune la Porțile de ferŭ. Diarului „P. Naplo“ i-se scrie din Orșova, că în 10 Septemvrie s'a întêmplatŭ la Porțile de ferŭ o mare nenorocire. Pe o corabiă, ce servea pentru subminarea stâncilorŭ, a esplodatŭ dinamitulŭ. Explosiunea a fostŭ atâtŭ de puternică, încâtŭ doi lucrătorĭ de pe bordŭ au fostŭ cu totulŭ sdrobițĭ, așa încâtŭ nu li-s'a mai aflatŭ cadavrele. Mai mulțĭ lucrătorĭ au fostŭ greu rănițĭ.

***

Poporațiunea Angliei după statistica din anulŭ acesta este de 29,001.018, mai multŭ cu 3,026.572, ca în anulŭ 1881.

***

Imprumutulŭ rusesculŭ. Cercurile financiare din Parisŭ asigură, că sĕmnăturile pentru noulŭ împrumutŭ rusesculŭ nu se vorŭ schimba până în sĕptĕmâna viitóre. Se dice la Bursă, că emisiunea se va face la 12 Octomvre.

***

Societate pentru colonisarea Evreilorŭ. Diarulŭ „Times“ publică statutele nouei societățĭ pentru colonisarea Evreilorŭ, înființată la inițiativa baronului Hirsch. Capitalulŭ acestei societățĭ este de douĕ milióne punțĭ sterlingĭ. Societatea acésta, alŭ cărei sediu este în Anglia, are de scopŭ colonisarea Evreilorŭ emigrațĭ din alte țerĭ, în America de nordŭ séu de sudŭ.

Din Sêrbia.

Diarulŭ „Branik“ din Neoplanta primesce o corespondență din Belgradŭ, în care se enumĕră cestiunile de actualitate ce preocupă cercurile politice și sociale din Sêrbia. Estragemŭ din acéstă corespondență următórele amĕnunte:

Nu v'am scrisŭ de multŭ, dér ce sĕ facŭ, căcĭ nu-i nimicŭ îmbucurătorŭ, ce sĕ potŭ anunța frațilorŭ mei. Acéstă a nóstră frumósă țéră nu-șĭ mai ridică odată capulŭ. Lucrurile mergŭ totŭ mai spre rĕu.

Așa ministrulŭ interimalŭ alŭ cultelorŭ, d-lŭ Ghiga, a datŭ unŭ ordinŭ sĕ se închidă școla *S-tului Sava*, în care se cresceau tinerii din Sêrbia vechiă și Macedonia. Și școla acésta se închide numai din pricina, că stă în mânile progresiștilorŭ. Étă cum se lucréză la noi. Așa se îngrijesce guvernulŭ nostru de „ideile sêrbescĭ“. Mai presusŭ de tóte partidulŭ; înaintea acestuia tóte trebuiescŭ sĕ cadă. Despre acésta însĕ vĕ voiu scrie cu altă ocasiune mai pe largŭ, ca sĕ vedețĭ, cum scimŭ noi de obște sĕ ne îngrijimŭ de „ideile și cugetele sêrbescĭ“, și atuncĭ judecațĭ câtŭ de înaintațĭ suntŭ Bulgarii, aceștĭ prematurĭ Bulgarĭ.

Foile strĕine au rĕspânditŭ vestea prin lume, că guvernulŭ radicalŭ va destitui pe *metropolitulŭ Mihailŭ* și că va pune în loculŭ lui pe o unéltă a sa. E adevĕratŭ, că guvernulŭ ar voi sĕ facă așa ceva; dér nu va mușca din mĕrulŭ acesta, — nu cutéză din pricina Rusiei. Eu vĕ potŭ încredința cu siguranță: că *guvernulŭ țină puternicŭ în contra metropolitului Mihailŭ, e pe deplinŭ nemulțumitŭ cu densulŭ, dér de destituitŭ nicĭ vorbă căcĭ — nu cutéză!* Sunt tare convinsŭ, că evenimentele viitóre nu mĕ vorŭ da de minciună.

Financele nóstre suntŭ putrede până dincolo. Étă sĕ vedețĭ ce se facŭ cu ele: Fondulŭ de disposițiune s'a ridicatŭ dela 100.000 la 500.000 dinarĭ; ér întregulŭ bugetŭ s'a ridicatŭ dela 42 milióne efective la 58 milióne. Cu 16 milióne mai multŭ de cum era normalŭ sub progresiștĭ. Și la acéstă înălțime s'a ridicatŭ bugetulŭ țĕrii, măcarŭ că bugetulŭ ministerului de rĕsboiu s'a redusŭ dela 14 la 9 milióne. Din bugetulŭ actualŭ alŭ țĕrii radicalii scotŭ anuitățile pentru datoria țĕrii, ér ce mai rĕmâne folosescŭ mijlocitŭ orĭ nemijlocitŭ pentru întărirea partidului lorŭ. Ei au scosŭ mai întêiu și întêiu pe toțĭ funcționarii din funcțiunile publice carĭ nu erau radicalĭ și au pusŭ în loculŭ acestora, ómenĭ de ai lorŭ. Și acele posițiĭ bugetarĭ, ce se cheltuiau pentru salariile funcționarilorŭ Regatului Sêrbiei, astădĭ se dau esclusivŭ numai partisanilorŭ radicalĭ.... Unŭ milionŭ și 200,000 de dinarĭ suntŭ aruncațĭ astfelŭ numai pe acéstă posițiă în mréja din lacul radicalilorŭ!.....

Dare de sémă și mulțămită publică.

Cetatea de baltă, Augustŭ 1891.

Cu ocasiunea primei ședințe a despărțĕmêntului XXXII alŭ Asociațiunei transilvane ținută în biserica gr. or. din Cetatea de baltă la 2 Augustŭ st. n., s'a datŭ o petrecere cu jocŭ în curtea hotelului la „Stea“, în favorulŭ bisericelorŭ române locale și a despărțĕmêntului Asociațiunei.

Venitulŭ acestei petrecerĭ peste totŭ a fostŭ de 225 fl. Spesele 91 fl. 50 cr., după subtragerea speselorŭ a rĕmasŭ venitŭ curatŭ 133 fl. 50 cr., carĭ banĭ s'au împărțitŭ în trei părțĭ egale și anume: câte 44 fl. 50 cr. la biserica gr. or. și gr. cat. din Cetatea de baltă, ér a 3-a parte pentru fondulŭ despărțĕmêntului asociațiunei.

Suprasolvirĭ au intratŭ dela următorii d-nĭ: Vasilie Zehanŭ, adv. în D.-St. Mărtinŭ 2 fl., Ioanŭ Popescu, preotŭ în Feisa 1 fl., Ioanŭ Moldovanŭ, protopopŭ în Mediașŭ 1 fl., Petru Nirășteanŭ, preotŭ în Ernutŭ 1 fl., Iosifŭ Goga, preotŭ în Reșinarĭ 60 cr., Panteliu Văleanŭ, preotŭ în Căpălna de josŭ 1 fl., Zaharia Baila esec. jud. în D.-St. Mărtinŭ 1 fl., Danilă Tamașŭ parochŭ în Deagŭ 1 fl., Herman Engelman, comerciatŭ în D.-S. Mărtinŭ 1 fl., Ioanŭ Rusanŭ, proprietarŭ în Sâncelŭ 1 fl., N. Pănădanŭ, învĕțătorŭ în Sâncelŭ 50 cr., Fazakas Gyula proprietarŭ și arendatorŭ în Meseușŭ 1 fl., Timoteiu Circa, comerciantŭ în D.-St.-Mărtinŭ 1 fl., Alemanŭ Dancășŭ, primarŭ în Reșinarĭ 1 fl., Ioanŭ Catona, mare proprietarŭ în Deteșŭ 1 fl., Aronŭ Gerasimŭ v.-protopopŭ în Petrilaca română 1 fl.

Ca oferte au mai trimesŭ următorii d-nĭ: Vasilie Moldovanŭ, pres. sedr. orf. în pensiune, din Boziașŭ 2 fl., Ioanŭ Blaga, preotŭ în Ghirișulŭ românŭ 1 fl., Petric András, proprietarŭ și hotelierŭ în D.-St.-Mărtinŭ 1 fl., Ioanŭ Bândea, notarŭ cercualŭ în Cerghidulŭ mare 2 fl., Nicolau Costea, învĕțătorŭ în Boziașŭ 2 fl., Aurelŭ Schiller, comisarŭ de finance în D.-St.-Mărtinŭ 1 fl., Ioanŭ Socaciu parochŭ în Cuștelnic 50 cr.

Esprimămŭ cele mai căldurose mulțămirĭ tuturorŭ acestorŭ d-nĭ și în specialŭ tinerimei, care a sciutŭ atâtŭ de bine împodobi reușita petrecerei cu jocurile naționale „Călușerulŭ și Bătuta“.

Pentru comitetulŭ arangiatorŭ:

Nicolau Todoranŭ, protopopŭ. **Mironŭ Dascalŭ**, preotŭ.

Telegramele „Gaz. Trans“.

(Serviciulŭ biroului de cor. din Pesta).

Bistrița, 16 Septemvre. Manevrele de erĭ s'au terminatŭ prin închiderea complectă a partiei de nordŭ de partia de sudŭ, după aceea Majestatea Sa dete ordinulŭ sĕ se anunțe terminarea manevrelorŭ. După aceea Majestatea Sa îșĭ esprimă față de corpulŭ oficerilorŭ adunațĭ, mulțămirea sa asupra destoiniciei și instrucției trupelorŭ. La 6 óre séra a fostŭ prândŭ de curte cu 50 de tacâmurĭ. La 8 óre a plecatŭ Majestatea Sa însoțitŭ de ovațiunile entusiaste ale poporațiunei. La plecare Majestatea Sa întinse mâna fișpanului Bethlen, pentru a'șĭ lua rĕmasŭ bunŭ.

Parisŭ, 16 Septemvre. O telegramă a consulului din Smyrna cuprinde scirea, că flota englesă a plecatŭ din Metelin, a debarcatŭ la insula Sigri numai ca sĕ facă manevrele de marină.

Proprietarŭ:
Dr. Aurel Mureșianu.
Redactorŭ responsabilŭ interimalŭ:
Gregoriu Maiorŭ.

---

istorisirea vieței d-tale mĭ-ai datŭ o dovadă mai mare despre încrederea, ce o ai în mine, decâtŭ mĕ așteptam.“

— „„Ascultă-mĕ““, dise elŭ, trăgêndu-mĕ lângă o stâncă și punêndu-mĭ mâna amicalŭ pe umĕrŭ. „„Așa credŭ, că am darulŭ, ca sĕ cunoscŭ dela prima vedere pe ómenii mei, și în séra aceea, lângă țĕrmurulŭ dela Pisiloppo, unde póte altuia i-așĭ fi trântitŭ unŭ glonțe în capŭ, era ceva în fața și în esteriorulŭ D-Tale, ceva ce mĕ înlănțui și mĕ atrase cătră d-ta. Când ne am întâlnitŭ a doua-óră, avui deplină încredere în d-ta, și acum, când ne vedemŭ pentru a treia-óră, poțĭ sĕ-mĭ facĭ unŭ serviciu, pe care ți-lŭ voi plăti cu prisosință.““

— „„Nu cerŭ nicĭ o rĕsplată““, rĕspunsei eu laconicŭ. „„Décă te potŭ servi cu ceva ceea ce sĕ nu fiă în contra consciinței mele, atuncĭ voiu face acésta cu bucuriă.

— „„Lucrulŭ e fórte simplu“, dise elŭ, „„pentru-că aceea ce-țĭ cerŭ, e numai rĕspunsu la o întrebare, pe care singurŭ d-ta mi-lŭ poțĭ da: rĕspunsulŭ trebue sĕ-lŭ amŭ, căcĭ curiositatea mĕ arde ca foculŭ. Pentru ca sĕ capĕtŭ rĕspunsulŭ acesta te-amŭ atrasŭ în cursă aicĭ. Nu te vei căi; fiindcă, décă nu puteamŭ sĕ te atragŭ astădĭ în cursă, o făceamŭ mâne séu poimâne acésta. Ómenii mei căpĕtară ordinulŭ, sĕ te prindă ori unde te vorŭ găsi, chiar și în Sorrent și apoi astfelŭ de ordinŭ nu-lŭ dau eu numai așa înzadarŭ.““

„Mĕ uitai uimitŭ la elŭ: introducerea acésta curiósă mĕ zăpăcise cu totulŭ. Elŭ însĕ îșĭ întinse privirea pĕtrundĕtóre asupra mea și-mĭ dise încetŭ:

— „„Spunemĭ numai atâtŭ: ce căutai în vila mórtă?““

— „„Ce, sci?““ strigai eu 'și sării în susŭ.

— „„Stai josŭ!““ dise elŭ și mĕ trase érășĭ lângă sine. „„Rĕspunsulŭ d-tale mi-a luatŭ o greutate de pe inimă.“

„D-ta eștĭ acela, care ai pĕtrunsŭ în vila mórtă?““

— „„Da““, rĕspunsei eu cu sinceritate „„eu suntŭ acela““.

— „„Mii de tunete,““ dise elŭ privindu-mĕ cu atențiune. „„D-ta eștĭ unŭ bărbatŭ viclénŭ, și curagiosŭ, unŭ astfelŭ de amicŭ ar dori Pillone sĕ aibă. Ai avutŭ norocŭ, că nu m'ai găsitŭ acasă. décă așĭ fi observatŭ unŭ străinŭ prin întunerecŭ, de bună sémă i-așĭ fi stinsŭ viéța cu unŭ glonțŭ de pistolŭ.

— „„Cum ai venitŭ la ideia, că tocmai eu cercetezŭ villa?““ întrebai eu curiosŭ.

— „„Din mai multe semne““ rĕspunse elŭ surîdêndŭ. „„Décă cineva duce o viéță ca mine, se deprinde ca sĕ observe chiar și lucrurile cele mai micĭ. Mai întâiu ușa nu era închisă, așa precum obicĭnuescŭ eu sĕ o încui, și acéstă împrejurare îmĭ atrase bănuiéla. Privii împrejurŭ și descoperii la douĕ decĭ de pașĭ urma scaunului d-tale imprimată pe nisipŭ și după aceea chiar urma piciórelorŭ d-tale în pĕmêntulŭ celŭ móle. „Și în fine“ dise Pillone și cu unŭ zîmbetŭ viclénŭ scóse unŭ obiectŭ învĕlitŭ într'o bucată de hârtiă, „„în fine vĕdui lângă pragulŭ ușei acestŭ obiectŭ, și acésta îmĭ istorisì tótă întêmplarea“.

— Dicêndŭ acestea, desfăcù hârtia ei, scóse unŭ lucru rotundŭ, pe care la momentŭ îlŭ recunoscui. Era mânerulŭ bastonului meu, care trebue că-mĭ căduse când am datŭ în bróscele, carĭ eșiau de sub icóna sfântului.

(Va urma).

Cursulŭ pieţeĭ Braşovŭ.

din 16 Septemvre st. n. 1891

Bancnote românescĭ	Cump.	9 26	Vênd.	9.29
Argintŭ românescŭ	„	9 20	„	9.25
Napoleon-d'orĭ	„	9.26	„	9.29
Lire turcescĭ - -	„	10.46	„	10.51
Imperialĭ - -	„	9.44	„	9 49
Galbinĭ - - - -	„	5.40	„	5.45
Scris. fonc. „Albina" 6%		101.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	99.50	„	100.—
Ruble rusescĭ - - -	„	123.—	„	124.—
Mărcĭ germane - -	„	57.—	„	57.50

Discontulŭ 6– 8% pe anŭ.

Cursulŭ la bursa din Viena.

din 15 Septemvre a. c. 1891

Renta de aurŭ 4%	103.05
Renta de hârtiă 5%	100.50
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare - aurŭ	115.50
dto argintŭ	98.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [1-ma emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare [2-a emisiune]	—.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	112.—
Bonurĭ rurale ungare	90.—
Bonurĭ croato-slavone	104.70
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	—.—
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	140.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Seghedinului	130 50
Renta de argintŭ austriacă	90.85
Renta de hârtiă austriacă	90.75
Renta de aurŭ austriacă	100 75
Losurĭ din 1860	136.75
Acţiunile băncei austro-ungare	1008.—
Acţiunile băncei de creditŭ ungar.	325.50
Acţiunile băncei de creditŭ austr	276.—
Galbenĭ împĕrătescĭ	5.58
Napoleon-d'orĭ	9.31
Mărcĭ 100 împ. germane	57.70
Londra 10 Livres sterlinge	117 35

ABONAMENTE

la

„GAZETA TRANSILVANIEI"

Preţulŭ abonamentulŭi este:

Pentru Austro-Ungaria:

Pe trei lunĭ. . . . . 3 fl. —
Pe şése lunĭ. . . . . 6 fl. —
Pe unŭ anŭ . . . . 12 fl. —

Pentru România şi străinătate:

Pe trei lunĭ. . . . . 10 fr.
Pe şése lunĭ . . . . 20 fr.
Pe unŭ anŭ. . . . . 40 fr.

Abonamente la numerele cu data de Duminecă.

Pentru Austro-Ungaria:

Pe anŭ. . . . . .2 fl. —
Pe şése lunĭ. . . . . . , ... 1 fl. —
Pe trei lunĭ . . . . 50 cr.

Pentru România şi străinătate:

Pe anŭ. . . . . 8 francĭ.
Pe şése lunĭ . . . . 4 francĭ.
Pe trei lunĭ . . . . 2 francĭ.

Abonamentele se facŭ mai uşorŭ şi mai repede prin **mandate poştale.**

Domnii, carĭ se vorŭ abona din nou, sĕ binevoiéscă a scrie adresa lămuritŭ şi a arăta şi poşta ultimă.

Administraţiunea „Gazetei Transilvaniei."

„THE MUTUAL",

Societate de asigurare pe viéţă dela New-York.

Curatŭ reciprocă, fără acţionarĭ.

Infiinţată 1848.

este cea mai avută şi cea mai avantagiósă societate de asigurare pe viéţă din lume şi oferă siguranţa cea mai mare.

Fondulŭ totalŭ de garanţă la 1 Ianuarie 1891:

☞ Peste 367 milióne florinĭ.

Dela înfiinţare s'a plătitŭ posesorilorŭ de polise:

☞ Peste 760 milióne florinĭ,

dintre carĭ cade singurŭ asupra câştigurilorŭ aprópe

☞ 210 milióne florinĭ.

Câtŭ de marĭ avantage oferă o asigurare la „The Mutual", arată resultatulŭ polisei de mai josŭ desluşite, la care dupe espirarea asigurărei, câştigurile a ajunsŭ aprópe suma asigurată. Polisa Nr. 26,827 (nu tontină)

Suma asigurată	Dolarĭ 5,000.—
Câştigurĭ adunate. . . .	„ 5,131.—
Plătită în Martie 1891 cu	Dolarĭ 10,131.—
Plata totală a premielorŭ a fostŭ de	„ 4,605.—
Prin urmare câştig curatŭ	Dolarĭ 5,526.—

Polisele dela **„The Mutual"** suntŭ după doi anĭ neatacabile, şi după 3 anĭ nu'şĭ mai perdŭ valórea. Risiculŭ pentru casŭ de resboiu se primesce cu condiţiunĭ forte favorabile (mai adeseorĭ gratisŭ). **Asigurărĭ de rentă cu deosebire avantagióse.** Pentru informaţiunĭ esacte a se adresa la representantulŭ pentru Braşovŭ

D-lui CAROLŬ TÖPFNER.

625,6—3

☞ Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu, şi în tutungeria I. Gross.

Mersulŭ trenurilorŭ

pe liniile orientale ale căii ferate de statŭ r. u. valabilŭ din 20 Iulie 1891.

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ
Viena	10.50	8.—		3.25
Budapesta	8.30	1.50	5.50	9.15
Szolnok	11.38	3.57	9.22	11.19
P. Ladány	2.12	5.51	11.53	12.57
Oradea-mare	3.53	7.06	1 50	2.12
	4.—	7.13	2.24	2.19
Mezö-Telegd	4.39	7.43	3.03	2.49
Rév	5.22	8.18	3.46	3.26
Bratca	5.45		3.57	
Bucia	6.05	8.51	4.29	
Ciucia	6.31	9.07	4.55	4.21
Huedin	7.12	9.37	5.34	4.55
Stana	7.29		5 51	
Aghiriş	7.49		6.12	
Ghirbău	8.01		6.25	
Nădĕşel	8.14		6.39	5.47
Cluşiu	8.29	10.37	6.56	6.—
	8.46	11.10	8 20	6.18
Apahida	9.03	11.28	8 45	6.34
Ghiriş	10.12	12.38	10.21	7.34
Cucerdea	10 37	1.14	11.09	7.57
Uióra	10.56	1.21	11.17	
Vinţul de sus	11.04	1.29	11.26	
Aiudŭ	11.28	1.54	11.54	8.22
Teiuşŭ	11.45	2.13	12.18	8.38
	12.13		12.58	8.43
Crăciunelŭ	12.44		1.34	
Blaşiu	12.59		1.51	9.14
Micăsasa	1.35		2.29	
Copşa mică	1.51		2.48	9 48
	2.12		3.03	9.50
Mediaşŭ	2.31		3.26	10.06
Elisabatopole	3.04		4.07	10.28
Sighişóra	3 46		4.49	11.04
Haşfalĕu	4.04		5.35	11.19
Homorodŭ	5.26		7.23	12.27
Augustinŭ	6.10		8.09	12.58
Apaţa	6.41		8.43	1.15
Feldióra	7.17		9 18	1.35
Braşovŭ	8.—	Tren de persóne	10.05	2.09
		12.20		2.19
Timişŭ		1.41		3.01
Predealŭ		2.26		3.31
Bucurescĭ		8.50		9.30

Predealŭ—Budapesta

	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón.
Bucurescĭ	7.35		8.50	
Predealŭ	1.12		5.16	
Timişŭ	1.42		5.57	
Braşovŭ	2.18	4.20	6.58	
	2.48	5.07		7.23
Feldióra	3.19	5.42		8.03
Apaţa	3.40	6.09		8.37
Augustinŭ	3.56	6.55		9.04
Homorodŭ	4.29	8.23		9.46
Haşfalĕu	5.34	8.53		11.03
Sighişóra	5.54	9.31		11.29
Elisabetopole	6.21	10.09		12.06
Mediaşŭ	6.42	10.31		12.37
Copşa mică	6 55	10.47		12.53
	6.57	11.06		1.18
Micăsasa		11.42		1.39
Blaşiu	7.31	11.57		2.13
Crăciunelŭ		12.28		2.27
Teiuşŭ	8.—	1.08	1.25	2.49
	8.07	1.35	1.50	3.47
Aiudŭ	8.24	2.05	2.12	4.07
Vinţul de sus		2.13	2.19	4.28
Uióra		2.31	2.39	2.34
Cucerdea	8.54	3.18	3.15	4.52
Ghirişŭ	9.23	4.45	4.32	5.26
Apahida		5.14		6.34
Cluşiu	10.45	6.08	4.53	6.52
	11.01	6.29	5.30	7.40
Nădăşelŭ		6.47	5.47	8.—
Ghîrbău				8.15
Aghireşŭ		7.02	6.11	8.29
Stana	12.17	7.28		8.53
B. Huiedin	12.47	7.47	6.43	9.12
Ciucia		8.25	7.12	9.51
Bucia		8.51		10.06
Bratca	1.26	9.10	7.51	10.23
Rév		9.30		10.42
Mezö-Telegd	1.52	10.07	8.17	11.17
Oradea mare	2.18	10.44	8.42	11.51
	2.25	11.04	8.47	12.09
P. Ladány	3.46	1.16	10.09	2.24
Szolnok	5.26	3.31	11.51	4.47
Budapesta	7.30	6.35	1.55	8.40
Viena	1.40	1.40	7.20	6.05

B.-Pesta-Aradŭ-Teiuş

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón.
Viena	10.50	8.—	3.25
Budapesta	8.15	1.50	9.50
Szolnok	11.14	3.57	1.05
Aradŭ	3.45	6.52	5.24
	4.30	T. d. per. 2.20	5 46
Glogovaţŭ	4.42	2.34	5.57
Gyorok	5.03	3.05	6.19
Paulişŭ	5.14	3.23	6.30
Radua Lipova	5.32	3.39	6.48
Conop	5.56		7.12
Bêrzava	6.12		7.27
Soborşinŭ	6.58		8.07
Zamŭ	7.26		8.33
Gurasada	7.52		8.57
Ilia	8.08		9.13
Branicica	8.26		9.29
Deva	8.52		9.53
Simeria (Piski)	9.50		10 19
Orăştia	10.16		10.50
Şibotŭ	10.36		11.16
Vinţ. de josŭ	11.—		11.44
Alba-Iulia	11.26		12.06
Teiuşŭ	11.53		12.38

Teiuş-Aradŭ-B.-Pesta

	Trenŭ de persón.	Trenŭ accelleratŭ	Trenŭ de persón
Teiuşŭ	3.09		1.39
Alba-Iulia	3.50		2.19
Vinţ. de josŭ	4.09		2 36
Şibotŭ	4.52		3 03
Orăştia	4.55		3.30
Simeria (Piski)	5.23		4 17
Deva	5.59		4.33
Branicica	6.24		4.55
Ilia	6.49		5 17
Gurasada	7.—		5.28
Zamŭ	7.28		5 53
Soborşinŭ	8.03		6.24
Bêrzava	8.54		7.02
Conopŭ	9.10		7.17
Radna Lipova	9.44	5.14	7.46
Paulişŭ	9.58	6 01	7.57
Gyorok	10.11	6.20	8 08
Glogovaţŭ	10.34	6.49	8.30
Aradŭ	10.46		8.40
	11.18	8.24	9.05
Szolnok	4.15	11.51	2.21
Budapesta	7.20	1 55	5.50
Viena	6.05	7.20	1.40

Copşa-mică—Sibiiu

Copşa mică	3.—	10.47	7.10
Şeica-mare	3.31	11.27	7.43
Loamneş	4.15	12.08	8.27
Ocna	4.46	12 38	8.59
Sibiiu	5.10	1.—	9.23

Sibiiu—Copşa-mică

Sibiiu	7.35	4.34	10.17
Ocna	8 02	4.58	10 43
Loamneş	8.30	5 25	11.09
Şeica-mare	9 05	5.55	11.40
Copşa mică	9.34	6.20	12.05

Cucerdea-Oşorheiu-R.-săs.

Cucerdea	2.50	8.20	2.41
Ludoş	3 34	9.11	3.27
Oşorheiu	5.20	11.17	5.14
	5.35		5.36
Regh.-săs.	7.10		7.15

Regh.-săs.-Oşorh.-Cucerdea

Regh.-săs.		8.—	8.15
Oşorheiu		9.35	9.53
	5.21	5.54	10.20
Ludoş	6.58	7.41	12.06
Cucerdea	7.47	8.25	12.50

Simeria (Piski) Petroşenĭ

Simeria	6.—	10.35	4.22
Streiu	6.35	11.26	4.58
Haţegŭ	7.21	12.23	5.42
Pui	8.06	12.—	6.36
Crivadia	8.47	2.23	7.24
Baniţa	9.21	3.19	8.04
Petroşenĭ	9.45	4.—	8.36

Petroşenĭ-Simeria (Piski)

Petroşenĭ	6.—	10.50	6.20
Baniţa	6.41	11.40	6.54
Crivadia	7.19	12.19	7.20
Pui	7.57	1.05	7.51
Haţegŭ	8 36	1.54	8.25
Streiu	9.18	2.49	9.01
Simeria	9.52	3.27	9.35

Simeria (Piski)—Hunedóra

Simeria (Piski)	10.50	4.40	9.16
Cerna	11.13	5.03	9.34
Hunedóra	11.48	5.38	9.58

Hunedóra—Simeria (Piski)

Hunedóra	4 46	2.32	7.22
Cerna	5 11	3 —	7.50
Simeria	5 28	3.20	8.10

Aradŭ—Timişóra

Aradŭ	6.15	11.30	7.15
Vinga	7.32	12.47	8.04
Timişóra	8.42	2.04	8.57

Timişóra—Aradŭ

Timişóra	6.20	1.11	5.05
Vinga	7.21	2.46	6.40
Aradŭ	8.03	3.50	7.50

Ghirişŭ—Turda

Ghirişŭ	7.48	10.35	3.40	10.20
Turda	8.08	10.55	4.—	10.44

Turda—Ghirişŭ

Turda	4.50	9 30	2.30	8.50
Ghirişŭ	5.10	9.50	2.50	9.10

Braşov—Zêrnescĭ

Braşov	5.45	4.55
Zêrnescĭ	7.26	6.36

Zêrnescĭ—Braşov

Zêrnescĭ	8.—	8.20
Braşov	8.24	9.44

Sighişóra—Odorheiu

Sighişóra. . .	4.30	11.25
Odorheiu . . .	7.21	2.11

Odorheiu—Sighişóra

Odorheiu. . .	8 15	3.15
Sighişóra. . .	10.52	6.10

Mureşŭ-Ludoşŭ—Bistriţa

Murĕşŭ-Ludoşŭ	4.—
Ţagu-Budatelicŭ	6.48
Bistriţa	9.59

Bistriţa—Mureşŭ-Ludoşŭ

Bistriţa	1.16
Ţagu-Budctelicŭ	4.15
Murĕşŭ-Ludoşŭ	7.21

Careii-marĭ—Zelău

Careii-marĭ	5.50
Zelău.	11.—

Zelău—Careii-marĭ

Zelău	1.56
Careii-marĭ	6.48

Nota: Numerii încuadraţĭ cu linii gróse însemnéză órele de nópte.

Tipografia A. MUREŞIANU, Braşovŭ.